

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

Spis Romów we Włoszech w oparciu o pochodzenie etniczne

P6_TA(2008)0361

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie spisu Romów we Włoszech w oparciu o pochodzenie etniczne

(2009/C 294 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając prawa człowieka i podstawowe wolności, zasady równości i niedyskryminacji, prawo do godności, prywatności i ochrony danych osobowych, prawa dziecka i prawa członków mniejszości, uznane w międzynarodowych i europejskich konwencjach dotyczących ochrony praw człowieka i podstawowych wolności, zwłaszcza w konwencji ONZ o prawach dziecka, Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (ECHR) i w odpowiednim orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ⁽¹⁾ i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając traktaty, zwłaszcza art. 2, 6 i 7 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 13 (środki przeciwko dyskryminacji, m.in. ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne), 12 (zakaz dyskryminacji ze względu na narodowość), 17 (obywatelstwo Unii), 18 (swobodny przepływ osób) oraz 39 i nn. (swobodny przepływ pracowników) Traktatu WE,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽²⁾, zwłaszcza definicje dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, dyrektywę 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich ⁽³⁾ oraz dyrektywę 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dokument roboczy Komisji w sprawie instrumentów i polityki Wspólnoty dotyczących integracji Romów (SEC(2008)2172) oraz sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej za 2008 r.,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje, m.in. w sprawie Romów, rasizmu i ksenofobii, środków antydyskryminacyjnych oraz swobodnego przepływu osób, w szczególności rezolucje z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie sytuacji Romów w Unii Europejskiej ⁽⁵⁾, z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie sytuacji kobiet romskich w Unii Europejskiej ⁽⁶⁾, z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie stosowania dyrektywy 2004/38/WE w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich ⁽⁷⁾, z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie zwalczania ekstremizmu w Europie ⁽⁸⁾ oraz z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie europejskiej strategii dotyczącej Romów ⁽⁹⁾,
- uwzględniając art. 108 ust. 5 Regulaminu,

⁽¹⁾ Złazszcza w wyroku w sprawie *D.H. i in. przeciwko Republice Czeskiej* [GC] nr 57325/00, ECHR 2007 — (13.11.07).

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 45 E z 23.2.2006, s. 129.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 298 E z 8.12.2006, s. 283.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0534.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0623.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0035.

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

- A. mając na uwadze, że UE jest wspólnotą wartości opartą na zasadach demokracji i państwa prawa, prawach człowieka i podstawowych wolnościach, równości i niedyskryminacji, obejmującej ochronę członków mniejszości, a także mając na uwadze, że UE jest zaangażowana w walkę z rasizmem i ksenofobią oraz z dyskryminacją z przyczyn wymienionych w art. 12 i 13 Traktatu WE,
- B. mając na uwadze, że wartości te są wdrażane w UE poprzez wyżej wymienione dyrektywy dotyczące niedyskryminacji i swobodnego przepływu osób, a także poprzez działania polityczne stanowiące ich podstawę, a państwa członkowskie mają obowiązek ich pełnego wdrażania i powstrzymywania się od działań, które mogą stanowić ich naruszenie,
- C. mając na uwadze, że jego wyżej wymieniona rezolucja z dnia 31 stycznia 2008 r. wzywa państwa członkowskie do zajęcia się zjawiskiem slumsów i koczowisk, które nie spełniają podstawowych norm higieny i bezpieczeństwa i w których znaczna liczba dzieci romskich ginie w wypadkach domowych, przede wszystkim w pożarach spowodowanych brakiem odpowiednich norm bezpieczeństwa,
- D. mając na uwadze, że Romowie są jednym z głównych obiektów rasizmu i dyskryminacji, co widać na przykładzie niedawnych incydentów obejmujących ataki i agresję wobec Romów we Włoszech i na Węgrzech, i co podkreślono w niedawnych badaniach Eurobarometru,
- E. mając na uwadze, że w wyżej wspomnianym dokumencie roboczym w sprawie instrumentów i polityki Wspólnoty dotyczących integracji Romów Komisja podkreśliła, że państwa członkowskie mają już do dyspozycji szereg legislacyjnych i finansowych instrumentów i działań politycznych UE, dzięki którym mogą zwalczać dyskryminację wobec Romów i wspierać ich integrację, zwłaszcza poprzez wymianę i propagowanie dobrych praktyk w tej dziedzinie,
- F. mając na uwadze, że Romowie to nieposiadająca państwa narodowego paneuropejska wspólnota etniczno-kulturowa, przez co na UE spoczywa szczególna odpowiedzialność za opracowanie wraz z państwami członkowskimi europejskiej strategii i polityki dotyczącej Romów,
- G. mając na uwadze, że w dniu 21 maja 2008 r. rząd włoski wydał dekret, w którym ogłosił stan wyjątkowy w osiedlach nomadów w regionie Kampanii, Lacjum i Lombardii⁽¹⁾ w oparciu o ustawę nr 225 z dnia 24 lutego 1992 r. w sprawie utworzenia narodowej służby ochrony ludności, która daje rządowi prawo do ogłoszenia stanu wyjątkowego w przypadku „klęsk żywiołowych, katastrof lub innych wydarzeń, które ze względu na natężenie i rozmiar wymagają rozwiązania z wykorzystaniem wyjątkowych uprawnień i środków”,
- H. mając na uwadze, że po dekreście tym w dniu 30 maja 2008 r. premier wydał kolejne cztery zarządzenia („ordinanze”)⁽²⁾, w których:
- mianował prefektów Rzymu, Mediolanu i Neapolu komisarzami ds. stanu wyjątkowego dotyczącego Romów („*comissari delegati*”),
 - nadał im nadzwyczajne uprawnienia do ustalania tożsamości osób, w tym nieletnich, również poprzez pobieranie odcisków palców,
 - upoważnił ich do podejmowania niezbędnych środków przeciwko osobom, które są lub mogą być wydalone na mocy środka administracyjnego lub sądowego,
 - zezwolił im na odstąpienie (jednak bez uszczerbku dla zasad państwa prawa i prawa UE) od szeregu ustaw dotyczących szerokiego zakresu prerogatyw konstytucyjnych (na przykład prawo do uzyskania informacji w postępowaniach administracyjnych, takich jak pobieranie odcisków palców, a także wymóg, by kontroli tożsamości obejmującej fotografowanie, pobieranie odcisków palców lub zbieranie danych antropometrycznych poddawano osoby niebezpieczne lub podejrzane albo odmawiające podania swojej tożsamości),

(1) Gazzetta Ufficiale (włoski Dziennik Ustaw) nr 122 z dnia 26 maja 2008 r., s. 9.).

(2) Nr 3676 w sprawie Lacjum, nr 3677 w sprawie Lombardii i nr 3678 w sprawie Kampanii, Gazzetta Ufficiale nr 127 z dnia 31 maja 2008 r., odpowiednio str. 7, 9 i 11.

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

- I. mając na uwadze, że w dekrete ogłoszono stan wyjątkowy na okres roku, do 31 maja 2009 r.,
 - J. mając na uwadze, że włoski minister spraw wewnętrznych wielokrotnie oświadczył, że celem pobierania odcisków palców jest przeprowadzenie spisu populacji Romów we Włoszech i że zamierza zezwolić na pobieranie odcisków palców Romów mieszkających w obozach, w tym osób nieletnich, w drodze odstępstwa od przepisów prawa powszechnego, stwierdzając, że Włochy przystąpią do tych operacji ustalania tożsamości, które zostaną zakończone do 15 października 2008 r., w Mediolanie, Rzymie i Neapolu,
 - K. mając na uwadze, że operacje pobierania odcisków palców są już we Włoszech prowadzone, zwłaszcza w Mediolanie i Neapolu, a także mając na uwadze, że według informacji dostarczonych przez organizacje pozarządowe prefekci gromadzą te dane w bazie danych,
 - L. mając na uwadze, że komisarze Barrot i Špidla podkreślili w związku z tą sprawą znaczenie zasad równości i niedyskryminacji w UE oraz zaproponowali nową horyzontalną dyrektywę w sprawie niedyskryminacji, stwierdzając, że prawo UE wyraźnie zabrania dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne,
 - M. mając na uwadze, że UNICEF, Sekretarz Generalny Rady Europy i Komisarz Rady Europy ds. Praw Człowieka wyrazili obawy w tej kwestii, a Komisarz przesłał rządowi Włoch memorandum dotyczące m.in. rasizmu, ksenofobii i ochrony praw człowieka Romów,
 - N. mając na uwadze, że Włoski Urząd Ochrony Danych zwrócił się do właściwych organów, zwłaszcza do prefektów Rzymu, Mediolanu i Neapolu, o informacje na temat możliwości pobierania odcisków palców Romów, w tym nieletnich, wyrażając obawę, że może to pociągać za sobą dyskryminację, która może dotyczyć również godności osoby ludzkiej, zwłaszcza w przypadku nieletnich,
1. wzywa władze włoskie do powstrzymania się od zbierania odcisków palców Romów, w tym nieletnich, a także od wykorzystywania już pobranych odcisków palców, w oczekiwaniu na zapowiadaną ocenę przewidywanych środków przez Komisję, ponieważ stanowiłoby to wyraźny akt bezpośredniej dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne, czego zabrania art. 14 europejskiej konwencji praw człowieka, a ponadto akt dyskryminacyjnego traktowania obywateli UE pochodzenia romskiego w porównaniu z innymi obywatelami, którzy nie mają obowiązku poddania się tego rodzaju procedurom;
 2. podziela obawy UNICEF-u i uważa, że niedopuszczalne jest łamanie podstawowych praw dzieci i traktowanie ich jak przestępców w imię ich ochrony, a także obawy wyrażone przez Radę Europy oraz wiele organizacji pozarządowych i wspólnot religijnych, a także uważa, że najlepszym sposobem ochrony praw dzieci romskich jest zagwarantowanie im równego dostępu do wysokiej jakości edukacji, mieszkań i opieki zdrowotnej w ramach polityki integracji oraz chronienie ich przed wykorzystywaniem;
 3. zachęca państwa członkowskie do zdecydowanych działań w celu ochrony wykorzystywanych małoletnich bez opieki bez względu na ich pochodzenie etniczne i narodowość; tam, gdzie identyfikacja takich małoletnich jest użyteczna do takiego celu, zachęca państwa członkowskie do jej przeprowadzania z wykorzystaniem zwykłych, niedyskryminacyjnych procedur po rozpatrzeniu indywidualnie każdego przypadku i z pełnym poszanowaniem wszelkich gwarancji i ochrony prawnej;
 4. podziela opinię Komisji, że tego rodzaju akty stanowiłyby złamanie zakazu dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, zapisanego zwłaszcza w dyrektywie Rady 2000/43/WE oraz w art. 12, 13 i 17 do 22 Traktatu WE;
 5. ponownie stwierdza, że polityka zwiększająca wykluczenie nigdy nie będzie skutecznym narzędziem zwalczania przestępczości i nie przyczyni się do zapobiegania przestępczości ani do zapewniania bezpieczeństwa;
 6. zdecydowanie i jednoznacznie potępia wszelkie formy rasizmu i dyskryminacji, z którymi borykają się Romowie i inne osoby uważane za „Cyganów”;

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

7. wzywa państwa członkowskie do dokonania przeglądu i uchylecia ustaw i działań politycznych bezpośrednio lub pośrednio dyskryminujących Romów ze względu na rasę i pochodzenie etniczne, a także wzywa Radę i Komisję do monitorowania stosowania przez państwa członkowskie traktatów i dyrektyw dotyczących środków antydyskryminacyjnych oraz swobodnego przepływu osób w celu zapewnienia ich spójnego i pełnego wdrażania, a także do podjęcia odpowiednich środków, jeżeli powyższe nie zostanie zapewnione;
 8. wzywa Komisję do przeprowadzenia dogłębnej oceny środków ustawowych i wykonawczych przyjętych przez rząd włoski w celu sprawdzenia ich zgodności z traktatami i prawem UE;
 9. wyraża zaniepokojenie stwierdzeniem zawartym w dekretach i zarządzeniach administracyjnych wydanych przez rząd włoski, że istnienie obozów Romów wokół dużych miast samo w sobie stanowi poważne zagrożenie społeczne mające wpływ na porządek publiczny i bezpieczeństwo, co uzasadnia ogłoszenie stanu wyjątkowego na okres jednego roku;
 10. wyraża obawę, że w związku z ogłoszeniem stanu wyjątkowego prefekci mogą przyjąć środki nadzwyczajne stanowiące odstępstwo od obowiązujących ustaw, ponieważ władze przekazały im wdrażanie wszelkich środków, w tym zbieranie odcisków palców, w oparciu o ustawę o ochronie ludności w przypadku „klęsk żywiołowych, katastrof lub innych wydarzeń”, co nie jest właściwe ani proporcjonalne w tym konkretnym przypadku;
 11. wzywa Radę i Komisję do dalszego wzmacniania polityki UE dotyczącej Romów poprzez uruchomienie strategii UE dotyczącej Romów w celu poparcia i propagowania działań i projektów państw członkowskich i organizacji pozarządowych związanych z integracją Romów, zwłaszcza dzieci romskich;
 12. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w ramach strategii UE dotyczącej Romów i w kontekście Dekady Integracji Romów 2005-2015 wprowadziły w życie prawodawstwo i działania polityczne mające wspierać społeczności romskie i propagować ich integrację we wszystkich dziedzinach, uruchomiły programy antyrasistowskie i antydyskryminacyjne w szkołach, zakładach pracy i mediach, a także zwiększyły wymianę wiedzy specjalistycznej i najlepszych praktyk;
 13. ponownie stwierdza w tym kontekście znaczenie opracowywania strategii na szczeblu UE i na szczeblu krajowym, przy pełnym wykorzystaniu możliwości, jakie dają fundusze UE, w celu zniesienia segregacji Romów w edukacji, zapewnienia dzieciom romskim równego dostępu do dobrej jakościowo edukacji (udział w szkołach ogólnokształcących, wprowadzenie specjalnych stypendiów i programów szkoleniowych), zapewnienia i poprawienia dostępu Romów do rynków pracy, zapewnienia równego dostępu do opieki zdrowotnej i zasiłków socjalnych, zwalczania praktyk dyskryminacyjnych w zapewnianiu mieszkań oraz zwiększenia udziału Romów w życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym;
 14. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie przez Komisję grupy roboczej ds. niedyskryminacji z udziałem przedstawicieli wszystkich państw członkowskich i wzywa do włączenia właściwej komisji Parlamentu Europejskiego w prace tej grupy i do zapewnienia jej pełnego dostępu do tychże prac; wzywa właściwą komisję do nawiązania dialogu na ten temat z parlamentami państw członkowskich;
 15. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, komisarzowi Rady Europy ds. praw człowieka, UNICEF-owi i Włoskiemu Urzędowi Ochrony Danych.
-